

איטליה: נורמליזציה של העיר הניצחית

ונמכר ביותר מ-6 מיליון עותקים. זהו העיתון הנפוץ ביותר במדינה מערבית כלשהי. לשם השוואה נמכר שבועון האיכות ניו-סטייטסמן ב-80 אלף עותקים בלבד. גם היומון היוקרתי גארדין, שהכפיל בשנים האחרונות את תפוצתו בעטיים של המשברים התכופים ביומון המתחרה, טיימס, עדיין לא הגיע למכירה של 400 אלף עותקים.

אנגליה האמיתית. ניוז אף זה וורלד מתמחה בפורנוגרפיה רכה, צרקנית, במדור ספורט בן שבעה עמודים (גם הוא ברמה פחות מנמוכה) ובפוליטיקה סופרימנית. רוב הקוראים הם פועלים, המתעלמים לחלוטין מהחלק התוקף את האיגודים שלהם, ומתרכזים בסיפורים עסיסיים, בחלקם מצוצים מהאצבע. על חייהם הקסומים של העשירים והמפורסמים.

הכותרת הראשית שהופיעה בניוז אף זה וורלד בשבוע שעבר היתה כאמת לפי מיטב המסורת. הלילה הראשון שלי עם אלטון, וזקו האותיות השחורות. כלתו של אלטון ג'ון, זמר רוק מפורסם ויו"ר מועצת המנהלים של מועדון הכדורגל ווטפורד, סיפרה על אהבה זכה "בנוסח הישן", והביעה חוסר דאגה מחלט מהסיפורים על נטייתו של אלטון גם לגברים.

אפשר, ואולי גם רצוי, לחייך ביולוזל גמור. עם זאת, כראי לזכור שמדובר כאן במזונם הרוחני השבועי של 20 מיליון בריטים לפחות, נוסף לעוד כ-20 מיליון הקוראים עיתונים כמעט זהים כמו פיפל, סאנדי מירור או סאן.

אלה מייצגים את אנגליה האמיתית, הרבה יותר ממוצגיי האיכות של הבי-בי-סי, שאנו רואים על אקרני הטלוויזיה שלנו.

קראסקי, התלוי להמשך שילטונו בקואליציה עם מפלגה רתית, הנוצרית-דמוקראטית, הגדולה בהרכבה ממפלגתו הסוציאליסטית, נאלץ, כמובן, גם לוותר בנושאים רבים וחשובים. בין השאר תמשיך המדינה להכיר באורח אוטומאטי בנושאים שנערכו על-ידי כמרים קאתוליים, תכיר בכתיי הספר של הכנסייה. כמרים קאתוליים ימשיכו לקבל פטור משירות צבאי, והממשלה תשתתף בתשלום משכורתם של מיספר רב של כוהנידת מכל הסוגים.

הנמכת הפרופיל. העיתונות הסוציאליסטית שיבחה, בדרך-כלל, את ההסכם. כמה מאנשי השמאל במפלגה, שהתנגרו לקואליציה עם הימין, ונהגו לבקר את העדר הישגיו של קראסקי בתחום מדיניות החוץ והמדיניות החברתית, העלו עתה על נס את ההתקדמות הרבה שהשיג ראשיהמשלה בתחום החשוב של חילונה של איטליה.

עיתונאים אחרים הצטרפו לרכרי ההלל, אבל הרגישו גם את המיפנה החשוב שחל במפלגה הנוצרית-דמוקראטית, שהפכה ממשרתת עיוורת של הכנסייה לכוח פוליטי כמעט ליבראלי. כאן שיחקה פולניותו של האפיפיור תפקיד חשוב. יוחנן פאול השני מתעניין מאוד בפוליטיקה בינלאומית, ופחות בנושאים איטלקיים פנימיים. לכן ירדה עד מאוד מעורבותו של הוואטיקן במפלגה, ואין לו כל השפעה על מינויים פנימיים, או קביעת מדיניות.

עובדה זאת, ושתי המפלות שחל הוואטיקן במישאלי עם בנושאי ההפלות (1981) והגירושים (1974) סללו את הדרך לאמנה החדשה.

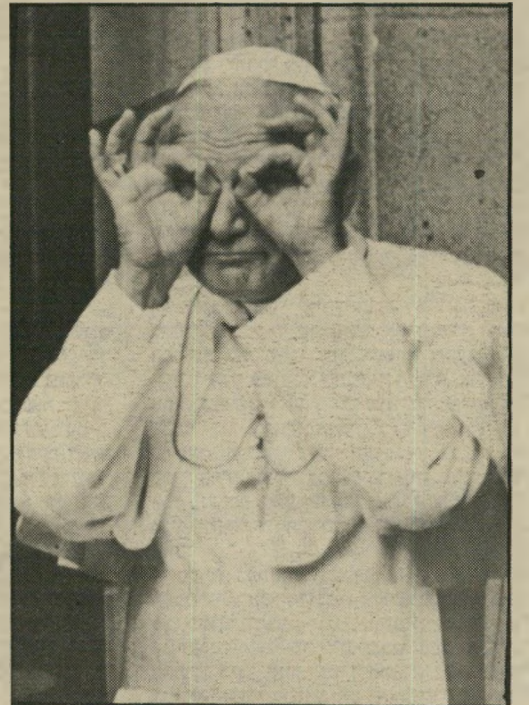
ציניקאים סבורים שגם הסתבכות הוואטיקן בשערוריות שחיתות, ובעיקר פרשת בנק אמברוסיאנו שאחד ממנהליו, רוברטו קאלוי, נירצה על-ידי המאפיה בלונדון, הביאו להנמכת פרופיל, שנוצלה היטב. כל הגורמים האלה אינם משנים את העובדה, ראשיהמשלה כטינו קראסקי, השיג אמנה מתקדמת ביותר עבור אורחיה החילוניים של איטליה. לנו לא נשאר אלא לקנא.

אנגליה: כותרת ראשית

ישראלים, החשים עדיין רגשניחיתות מסויים כלפי אנגליה, חייבים לקרוא, מפעם לפעם, את העיתון הנפוץ ביותר באי הבריטי, ניוז אף זה וורלד. עיתון זה יוצא לאור בימי ראשון,

רומא איננה עוד העיר הקדושה, הניצחית, של הדת הקאתולית. כיום היא עיר חילונית, בירת מדינה אירופית חשובה, שבה יש לוואטיקן מעמד מיוחד. זה הכל. מישפט פשוט זה, שסיכם השבוע את המאמר הראשי ביומון האיטלקי רב ההשפעה, קוריירה דה-ל'היסטוריה. סימל לרכים את המהפך הכביר שחל השבוע באיטליה.

המאמר הוכתר ככותרת רבת המשמעות, "מבנינו (מוסוליני) ועד בטינו (קראסקי)", שמכהן כיום כראש ממשלת איטליה. קראסקי, שרבים מתחו עליו ביקורת קשה ומובנת, מכיוון שהוביל את מיפולגתו הסוציאליסטית לקואליציה עם הנוצרים

ראשיכנסייה יוחנן פאולוס לבנות חיים מוסריים

דמוקראטים, זוכה כיום לתהילה רכה, ולתשכחות גם מאויביו בעבר הקרוב.

בפיקחות ובכושר ניהול דיפלומאטי בלתי-מבוטל, הצליח קראסקי לסכם אמנה היסטורית עם הכנסייה הקאתולית, שתעניק גושפנקה חוקית לשינויים העצומים שחלו באיטליה בשנים האחרונות.

בין טוב ורע. השינוי במעמדה של רומא הוא חשוב, גם עקב סימליותו, וגם באורח מעשי. ישראלים, הרגילים לשימושים הפוליטיים הרבים שנעשים בקדושתה של ירושלים (אפילו באמנת היסוד של המועצה שלום ישראל-פלסטין קיים איזכור של ירושלים, כבירת הנצח של ישראל), יכולים להבין לליכם של האיטלקים הנאורים שנשמו לרווחה השבוע, אולי יותר מכני עמים אחרים.

תושבי רומא עצמה מצאו כאמנה החדשה משמעויות, הנוגעות היטב לחיי היומיום שלהם. הצנוורה המיוחדת לסרטים, ואפילו לספרים, הוסרה. לפי האמנה הקודמת, שאותה סיכם עם הוואטיקן הריקטטור הפאשיסטי של איטליה, מוסוליני, בפברואר 1929, ניתן לכנסייה הקאתולית היתר מיוחד לצנזר ספרים וסרטים הפוגעים בדת, או במוסר האפיפיורית. צנוורה זאת סוייגה לבירה רומא בלבד, בשל אופייה הקדוש.

השבוע בוטל סופית ורישמית הבסיס החוקי לכל התערבות דתית בחיי היומיום של רומא. בהסכם שעליו חתמו ראש הממשלה קראסקי, ונציג הוואטיקן, הקאריניל אוגוסטינו קאסרולי, ראש הכנסייה הקאתולית, האפיפיור הפולני, יוחנן פאול השני, שיבח את ההסכם כמיסמך בעל חשיבות היסטורית המאפשר, היסטישלוים על בסיס של הדירות בין הוואטיקן ובין המדינה האיטלקית.

האפיפיור אף הביע תיקווה שהכנסייה תמשיך לתרום לריאלוג יצירתי עם איטליה, שיאפשר למיליוני הקאתולים להמשיך לבנות חיים מוסריים, המבוססים על אבחנה מבוססת ומוסמכת בין טוב ורע.

פטור משיירות צבאיות. העיתונות הקומוניסטית מחתה על הויתורים המוגזמים שעשה קראסקי לוואטיקן, וכך עשו גם כמה אנשיירוח חילוניים חשובים. לא היה בכך כדי להפחית מחשיבות הישגו היחסי של ראשיהמשלה. העובדה שהאמנה ביטלה את מעמדה של הדת הקאתולית כדת המדינה, היא בעלת חשיבות מכרעת.

לא פחות חשוב נושא החינוך. חינוך קאתולי הפך לרשות, ואלמנט הכפייה הדתית בוטל. חל קיצוץ משמעותי בהקצבות המדינה לחינוך הדתי, והזכות הבלעדית של הוואטיקן להעניק גט בוטלה. די בכך שאחד מבני הווג יחליט לפנות לבית-דין חילוני, כדי שהדין ברשת הגט יופקע מהכנסייה לחלוטין.

סוציאל-דמוקרטיה: חשבון רווח והפסד

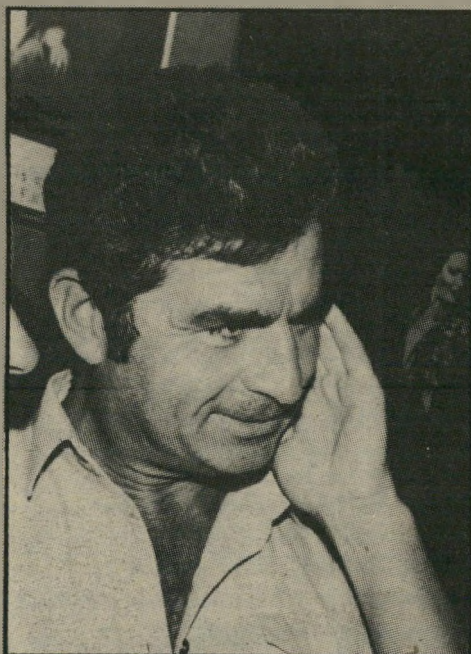
מדור זה לקה, לפני שבועיים (העולם הזה 15.2.84), כמה שאפשר להגיד כאופטימיות מופרות. התיקווה שהמישמרת הצעירה של מיפולגת-העבודה תקבל בוועידתה החלטות מדיניות מרחיקות-לכת, התבררה. כך החמיצה המישמרת את הסיכוי החשוב שהיה לה להשתלב מבחינה רעיונית ופוליטית כסוציאל-דמוקראטיה המערב-אירופית.

הצעות ההחלטה של הוועדה המכינה היו, אומנם, דרמטיות. דיברו על השתלבות בעולם השלישי, ואף כללו רב-ריגיוני הרפים לפלישה האמריקאית לאי הקאריבי הקטן, גרנדה. אלא שרוב הצעות האלה נשמטו בדרך לאולם הוועידה, או שנדחתו למועד מאוחר יותר, שספק אם יגיע אי-פעם.

המקל והגזר. ממש כמו בכינוסי-ציפויים התערבו בהחלטות הוועידה מעין מדיכיים. גורמים מבחוץ שעברו מזמן את גיל 35, שהוא המכסימאלי לחברות במישמרת. ח"כ מיכאל כרזוהר וחברים בכירים בתק"ם, מהם אחרים הווכרים עדיין את פועלו הגדול של גודר-העבודה מניסיון אישי, דאגו שצירי הוועידה לא יהיו בעייתי, מכיוון שגם ההצעות הנושאת הפלסטיני לא היה בעייתי, מכיוון שהצעות של הוועדה המכינה לא הרגו מהקו הידוע של מיפולגת-העבודה. אבל גם הנושא הבינלאומי הראוי את העסקנים הנוגזים, שפעלו לפי הוראות ברורות מרחוב הירקון 110 בתל-אביב.

ההצעה לגנות את ארצות-הברית בעניין גרנדה נמחקה, ואילו תחת "העולם השלישי" הרגישו ועידת המישמרת את שייכותה ל"עולם החופשי", הרכושני והשבע. מינוח זה העמיד את המישמרת מעבר לאגף הימני של הסוציאלי דמוקראטיה האירופית, שלא לרבר על צעירי המיפולגת הסוציאליסטית באיזור זה.

הרושם הכללי היה עגום עוד יותר, מכיוון שצעירים רבים, העוברים במנגוני המיפולגה וההסתדרות, עשו לעצמם חשבון רווח והפסד אישי, מה גם שקיימת כיום אווירה כאילו המערך עומד לנצח בבחירות, וחלוקת טובות-ההנאה בשער. שיטת המקל והגזר, שהופעלה כלפי החברים, הספיקה כדי לגנוז כמה הצעות חשובות, בעזרת הימין במישמרת, כראשות יו"ר המרכז, משה כהן. עם זאת, עדיין עומדות על הפרק כמה הצעות, החורגות מההסכמה המקובלת במיפולגת-העבודה, ובמישמרת הצעירה הנוכחית יש, לפחות, מאבק רעיוני בנושא הבינלאומי.

מדריך ברזודר לא להרחיק לכת